

Klasa 6 (27.04.-30.04.)

Temat : Jan Sebastian Bach i jego muzyka (str.146-147)

1. Z czego słynął Jan Sebastian Bach za życia?

.....
2. Który kompozytor (XIXw) odkrył ponownie genialną twórczość Bacha?

.....
3. Co się stało, kiedy Bach poszedł do Lubeki posłuchać innego wybitnego organisty i samowolnie, narażając się pracodawcy, przedłużył sobie urlop?

.....
4. Czym są litery tworzące nazwisko B A C H i gdzie je również można zapisać?

.....
5. Podaj przykłady zabawnych tytułów kantat Bacha.

.....
6. Bach był dwukrotnie żonaty, a ile miał dzieci?

.....
7. Najdłużej Bach pracował jako kościelny kantor. Co robił kantor oprócz gry na organach?

.....
8. W którym kościele i w jakim mieście Bach działał przez ostatnie lata życia?

Posłuchaj:

a) Toccaty i fugi d-moll Jana Sebastiana Bacha

<https://www.youtube.com/watch?v=9RDkHP4PWIo>

b) Koncertu brandenburskiego nr 2 F-dur

<https://www.youtube.com/watch?v=aDB5Bi18iW8>

Naucz się melodii, słów, a później zaśpiewaj piosenkę pt:

„Jan Sebastian Bach”

La,la,la ...

1. Jan Sebastian Bach urodził się w Eisenach.

Przeszło tyle lat, a ciągle wie o nim świat.

Ref: Od dziecka wielkie miał zdolności
znane do dzisiaj potomności,
bo swojej świetnej działalności
zostawił trwałą ślad.

2. Jan Sebastian Bach wspaniały uprawiał fach,
każdy dzień po dniu na muzyce schodził mu.

Ref: Był z niego także dobry tata
i w miarę jak mijały lata
w nowe potomstwo się wzbogacał
ten Jan Sebastian Bach.

3. Jan Sebastian Bach urodził się w Eisenach.

Wiele innych miast odwiedził niejeden raz.

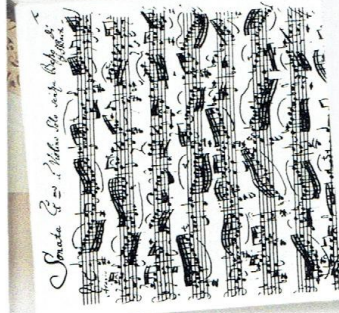
Ref: W Miilhausen był i w Liineburgu,
a także w Dreźnie i w Hamburgu,
a w Lipsku jak na swym podwórku
czuł się Sebastian Bach.

4. Jan Sebastian Bach rozszawił swe Eisenach,
więc jest bardzo źle, gdy nie wiesz o tym, że... :

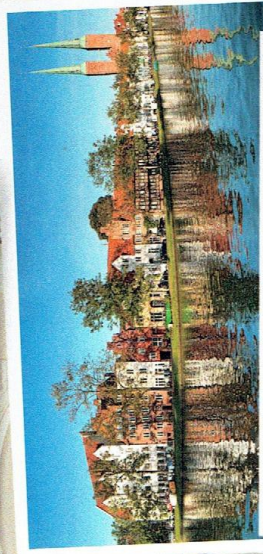
Ref: ... pisał koncerty i kantaty,
fugi, partity i tokkaty
bo w talent taki był bogaty
mistrz Jan Sebastian Bach.

Pewnego razu Jan Sebastian Bach...

W życiorysie Jana Sebastiana Bacha można znaleźć wiele ciekawych faktów. Zachowały się też liczne anegdoty na temat kompozytora. Lipski kantor słynął z humoru i wielkiej energii.

Twórczość Bacha odkryto ponownie w XIX w. przez przypadek. Pewnego dnia kompozytor Feliks Mendelssohn-Bartholdy [czyt.: mendelsohn bartoldij] zauważył, że mięso kupione od rzeźnika zapakowano w arkusze pokryte nutami. Odkupił od handlarza resztę papieru. Okazało się, że jest to rękopis *Pasji świętego Mateusza* Jana Sebastiana Bacha. W wyniku starań Mendelssohna doszło do publicznego wykonania dzieła, które publiczność przyjęła entuzjastycznie.

W latach 1703–1707 Bach pracował w Arnstadt [czyt.: arnstadt]. Pewnego razu zapragnął posłuchać gry wybitnego organisty Dietricha Buxtehudego [czyt.: ditricha buksteuhudego], mieszkającego w oddalonej o czterysta kilometrów Lubece (na zdjęciu). Kompozytor poprosił przełożonych o czterotygodniowy urlop i udał się do tego miasta... pieszko. Zafascynowany umiejętnościami lubeckiego wirtuozu spędził u niego kilka miesięcy i samowolnie przedłużył urlop. Z tego powodu naraził się swoim pracodawcom i stracił stanowisko w Arnstadt.

Litery tworzące nazwisko Bach są jednocześnie nazwami dźwięków, można je więc zapisać na pięciolinii. Kompozytor zastosował takie rozwiązanie w jednym ze swoich ostatnich utworów.

Syn Bacha, Wilhelm Friedemann

Jan Sebastian Bach był dwukrotnie żonaty i miał aż dwadzieścioro dzieci. Kilku jego synów odziedziczyło po ojcu talent muzyczny. Największe nadzieje Bach pokładał w Wilhelmie Friedemannie [czyt.: fridemanij]. Zachowały się utwory, które kompozytor zapisywał w zeszycie syna, kiedy był on dzieckiem. Do dzisiaj grają je uczniowie szkół muzycznych na lekcjach fortepianu.

W dorobku Jana Sebastiana znajduje się wiele kantat religijnych i świeckich. Jest wśród nich *Kantata na przyjazd najukochańszego brata*, stworzona na cześć starszego brata i opiekuna Bacha, Jana Krzysztofa. Kompozytor napisał także *Kantatę o kawie*, poświęconą zaletom tego napoju.

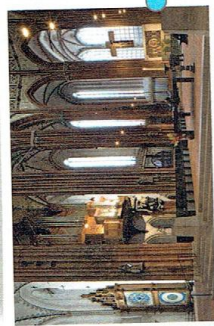
Friedemann

dwukrotnie zocioro dzieci. Kilku ylo po ojcu talent nadzieje Bach po demannie [czyt: z się utwory, które w zeszyte syna, . Do dzisiaj grają je znych na lekcjach

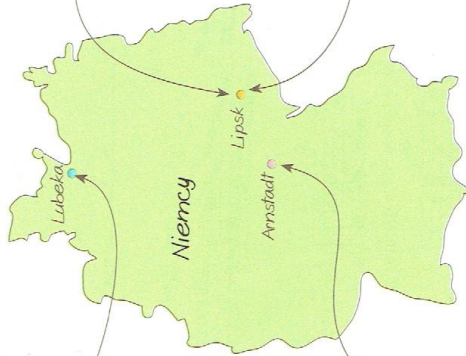
Bach pracował jako kościelny kantor. Grał na organach, był nauczycielem i wychowawcą chłopców z chóru kościelnego, komponował muzykę wykonywaną podczas nabożeństw. Funkcję tę pełnił między innymi w kościele Świętego Tomasza w Lipsku, gdzie działał przez ostatnie lata życia. Z tego powodu często jest określany mianem kantora lipskiego.

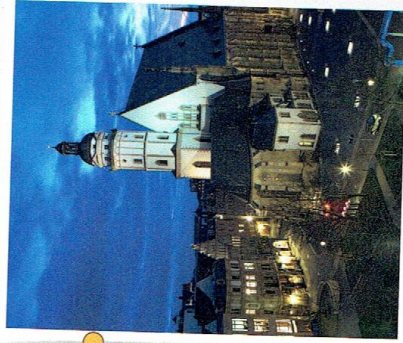
Organy w kościele Mariackim w Lubecie splonęły w 1942 r. w wyniku brytyjskiego ataku powietrznego na Stare Miasto.

Naprzeciwno ratusza w Amstade znajduje się pomnik Bacha.

Na początku XX w. przed wejściem do kościoła Świętego Tomasza wzniesiono pomnik Bacha.

Bach był kantorem w kościele Świętego Tomasza przez 27 lat.

MUZYCZNY SŁOWNICZEK

Polifonia – muzyka wielogłosowa, w której każdy głos wykonuje osobną melodię, współbrzmującą z pozostałymi.

Jana Sebastiana Bacha ceniono za życia głównie jako kompozytora i organistę. Po śmierci artyści jego sława zaczęła przygasać, a wydawcy przestali publikować dzieła lipskiego kantora. Muzykę Bacha odkryto na nowo dopiero na początku XIX w.